

[Bomholt.]

ikke skjules, at også et andet motiv gøres gældende, især i konservative kredse. Det er det gammelkendte motiv, der simpelthen hedder mistillid til centraladministrationen, mistillid til embedsmandsafgørelser. I den senere tid er der holdt adskillige taler af temmelig demagogisk karakter omkring i landet, taler, der mere eller mindre tydeligt udpeger en enkelt gruppe medborgere som på forhånd værende under mistanke. Jeg vil bestemt advare mod at videreføre denne linie med snobben for uvidenhed og uklare følelser. Vi fra socialdemokratisk side vil være de første til at bekæmpe enhver form for bureaukrati, og vi vil bidrage vort til — det viser hele vor politiske indsats til i dag — at skabe ren demokratisk luft omkring enhver afgørelse og at sikre den lille mands ret; vi går ind i enhver positiv drøftelse, der kan medføre et plus i vore demokratiske ordningers demokratiske karakter, men vi vil ikke være med i det felttog mod statens tjenestemænd, som tilsyneladende er under optræk; og hvis der fortsættes ad denne vej, må man være klar over, at forudsætningerne for dette lovforslags enige gennemførelse udsættes for en stor belastning.

Lad mig sige det så klart som muligt: der er måske intet land i verden, der har en finere, en mere retsindig og ubestikkelig embedsstand end vi. Vi så det måske tydeligst i besættelsens sidste tid. Centraladministrationens afgørelser er præget af omhu og samvittighedsfuldhed. Enhver af os, der har haft lejlighed til at deltage i arbejdet, ved det, og hvis vi på vælgermøder siger noget andet, taler vi mod bedre vidende. Imidlertid, der er intet menneskeligt område, uden at det er behæftet med fejl. Der kan også være fejl i selve afgørelsernes organisation, og der kan navnlig være tale om for langsomme afgørelser. Det kan være hensigtsmæssigt i visse tilfælde at gribe ind, men spørgsmålet er, hvorledes der gribes ind. Skal det ske i stilfærdighed, eller skal vedkommende anbringes på galgebakken i offentlighedens højeste galge? Ombudsmanden kan blive en galgemand, og enhver bestemmelse i lovforslaget må derfor nøje overvejes. Vi må vide, hvad vi foretager os, så langt som det nu er muligt. Det er ikke nogen hastelov, vi arbejder med. Vi må på forhånd vise varsomhed, når det drejer sig om en særordning for visse grupper af menne-

sker, ja, jeg tør sige en vis gruppe mennesker. Thi selvom vi skaber indseende med statens forvaltning, er det jo til syvende og sidst mennesker det drejer sig om. Vi ville ikke lave en ombudsordning f. eks. for landbruget med offentlig udpegning af de mennesker, der ikke forvalter jorden tilstrækkelig godt, eller en ordning, der skulle stramme de dygtige industriarbejdere op ved at blackliste de arbejdere, der i en bestemt situation måske vise sig mindre dygtige. Vi må ikke glemme, at statens tjenestemænd meget ofte befinder sig i en vanskelig situation, fordi vi lovgivere giver dem meget svære opgaver at løse, og det skulle nemlig gå som i middelalderen, at man slog skatteopkræveren ihjel og råbte hurra for kongen, som skulle bruge skatten.

Jeg skal foreløbig knytte nogle enkelte bemærkninger til lovforslaget. For en ordning som den her foreslåede vil meget afhænge af, *hvem* der vælges til ombudsmand, ja, man kan sige, at ordningen står og falder med personen. Han skal findes indenfor kredsen af de højest ansete jurister, han skal i henhold til § 2 have den juridiske uddannelse. Men det er naturligvis den mindste side af sagen. Spørgsmålet er, hvor meget den pågældende som personlighed rager op over juraen. Her kræves ikke blot en omfattende og alsidig viden, men ro og klarhed i overblikket, kendskab til mennesker, evne til kontakt med mennesker, en fin og fast karakter, som ikke på noget punkt kan udsættes for berettiget angreb; der kræves et menneske, som rummer i sig en myndighed, der gør sig gældende uden ydre virkemidler, et menneske, der tåler den høje placering uden at rokkes en tomme i sit væsen. Der kræves først og fremmest en stor og ægte demokrat.

Hvor findes han?

I vor søgen efter manden er vi afgrænset til det juridiske område minus administrationens jurister, og vi har i kommissionen anset det for rettest, for dog at have en mulighed, at lønne vedkommende som højesteretsdommer på højeste løntrin og yderligere at åbne adgang til et personligt tillæg. Da den jurist, der indtræder i stillingen, må regne med en relativ kortvarig gerning, må lønnen selvsagt være høj, og det samme resultat kommer man til, når man betænker, at vedkommende må give afkald på enhver form for biindtægter — det er jo vor ønskedrøm at få en mand, der repræsenterer den